

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานและความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรสายการบินต้นทุนต่ำภายหลังการระบาดของโรคระบาดโควิด-19 ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและ การวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัยแต่ละข้อดังต่อไปนี้

- 3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย
- 3.2 ขั้นตอนการดำเนินโครงการ
- 3.3 วิธีการศึกษา
- 3.4 หลักจริยธรรมการวิจัยในคน
- 3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- 3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.8 การตรวจสอบข้อมูล

3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยร่วมระหว่างมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (STOU) มหาวิทยาลัยเปิดแห่งประเทศไทยฟิลิปปินส์ (UPOU) และมหาวิทยาลัยเปิดแห่งประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (HOU) โดยมีการติดต่อประสานงานและประชุมร่วมกันผ่านระบบออนไลน์ โดยมีการประชุมร่วมกันในแต่ละช่วงของการวิจัย ดังนี้

- 1) การประสานงานร่วมกันระหว่างนักวิจัยของมหาวิทยาลัยเปิดทั้ง 3 แห่ง เพื่อทำความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับขอบเขตการวิจัย ผ่านทางออนไลน์
- 2) แต่ละประเทศศึกษาจากวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และยก่างกรอบแนวคิดและข้อเสนอการวิจัย
- 3) การประชุมร่วมกันระหว่างนักวิจัยของมหาวิทยาลัยเปิดทั้ง 3 แห่ง เพื่อปรับประเด็นต่าง ๆ ในข้อเสนอโครงการวิจัยให้สอดคล้องกัน เช่น ชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดการวิจัย ขอบเขตการวิจัย วิธีการวิจัย เครื่องมือการวิจัย ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4) นักวิจัยแต่ละประเทศนำประเด็นที่ได้จากการประชุมร่วมกันในข้อ (3) นำมาปรับแก้ให้สอดคล้องกัน
- 5) นักวิจัยแต่ละประเทศดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
- 6) นักวิจัยแต่ละประเทศวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลแต่ละประเทศ
- 7) นักวิจัยแต่ละประเทศจัดทำสรุปผลการวิจัยฉบับร่างที่ได้จากการศึกษา
- 8) การสัมมนาร่วมกันระหว่างนักวิจัยจากมหาวิทยาลัย 3 แห่ง เพื่อนำเสนอผลการวิจัยของแต่ละคณะ (นักวิจัยแต่ละประเทศ) (1 วัน) การแลกเปลี่ยนและระดมความคิดเห็น และประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาผลการวิจัยและร่างรายงานการวิจัย (1 วันครึ่ง)

- 9) นักวิจัยแต่ละประเทศดำเนินการปรับการนำเสนอรายงานวิจัยให้สอดคล้องกันตามผลที่ประชุมในข้อที่ (8)
- 10) นักวิจัยแต่ละประเทศจัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

3.2 ขั้นตอนการดำเนินโครงการ

งานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่เป็นแบบผสมผสานทั้งเชิงคุณภาพโดยวิธีการสัมภาษณ์และเชิงปริมาณโดยแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอน ดังนี้

- 1) รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น ตำรา หนังสือ เอกสาร รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเว็บไซต์ของหน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการสายการบิน และสถานศึกษาของไทย ที่สอนด้านการขนส่งทางอากาศ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม
- 2) ติดต่อหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
- 3) สร้างเครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เช่น แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม เมื่อออกแบบสอบถามเสร็จแล้วนำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข เมื่อปรับปรุงแก้ไขแล้วจึงนำมาใช้เพื่อเก็บข้อมูล
- 4) ทำการแจกแบบสอบถามและสัมภาษณ์ผู้บริหารและบุคลากรจากสายการบินต้นทุนต่ำ เพื่อศึกษาข้อมูลเชิงลึก

3.3 วิธีการศึกษา

งานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้เป็นแบบผสมผสานทั้งเชิงคุณภาพโดยวิธีการสัมภาษณ์และเชิงปริมาณโดยแบบสอบถาม โดยแยกตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของบุคลากรสายการบินต้นทุนต่ำภายหลังจากโรคระบาดโควิด-19

- 1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรในธุรกิจสายการบินต้นทุนต่ำในประเทศ (Low-Cost Carrier: Domestic Airline) การกำหนดขนาดตัวอย่างของงานวิจัยเชิงคุณภาพ ไม่ควรมีขนาดใหญ่เกินไป ซึ่งจะทำให้ยากต่อการวิเคราะห์ข้อมูล แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่ควรมีขนาดเล็กเกินไปจนไม่สามารถไปถึงจุดที่ข้อมูลอิ่มตัว การกำหนดขนาดตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพตามแนวคิดของ Nastasi and Schensul (2005) กำหนดสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวนระหว่าง 5-30 คน งานวิจัยนี้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม คือ ได้แก่ ผู้บริหาร 3 สายการบิน ได้แก่ สายการบินนกแอร์ สายการบินไทยแอร์เอเชีย และสายการบินไทยไลอ้อนแอร์ สายการบินละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 6 คน โดยกำหนดเกณฑ์คัดเข้าของกลุ่มตัวอย่าง (Inclusion Criteria) คือเป็นผู้บริหารระดับต้น กลาง หรือสูง และจากหน่วยงานต่าง ๆ ในองค์กร และพนักงาน 3 สายการบิน สายการบินละ 5 คน คือเป็นพนักงานจากหน่วยงานต่าง ๆ ในองค์กร โดยเฉพาะแผนกภาคพื้นและแผนกบนเครื่องบิน รวมทั้งสิ้นจำนวน 15 คน โดยทำการเลือกแบบสะดวกตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อศึกษาและทำการสัมภาษณ์

การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรในธุรกิจสายการบินต้นทุนต่ำในประเทศไทย ซึ่งไม่ทราบจำนวนของประชากร (Cochran, 1977)

สูตรคำนวณกรณีทราบค่าสัดส่วนของประชากร การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจะใช้สูตรดังสมการที่ 1

$$n = \frac{p(1-p)Z^2}{e^2} \quad (1)$$

โดยที่ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

p = สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

Z = ค่า Z ที่ระดับความเชื่อมั่นหรือระดับนัยสำคัญ

ถ้าระดับความเชื่อมั่น 95% หรือระดับนัยสำคัญ 0.05 มีค่า $Z = 1.96$

ถ้าระดับความเชื่อมั่น 99% หรือระดับนัยสำคัญ 0.01 มีค่า $Z = 2.58$

การเก็บข้อมูลบุคลากรสายการบินต้นทุนต่ำในประเทศไทย ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ 5% และสัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากรเท่ากับ 0.45 (กำหนดให้จำนวนบุคลากรสายการบินต้นทุนต่ำที่รับรู้ความปลอดภัย 450 คน จากจำนวนบุคลากรสายการบินต้นทุนต่ำในประเทศไทย 1,000 คน) ขนาดของประชากรที่ต้องการเท่ากับดังสมการที่ 2

$$n = \frac{p(1-p)Z^2}{e^2} \quad (2)$$

$$n = \frac{0.45(1-0.45)1.96^2}{0.05^2}$$

$$n = 380 \text{ ตัวอย่าง}$$

โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non probability Sampling) โดยใช้การเลือกตัวอย่าง วิธีโควต้า (Quota Sampling) ซึ่งแบ่งเป็น 3 สายการบิน สายการบินละประมาณ 130 คน และทำการเลือกแบบสะดวก (Convenience Sampling) เพื่อสอบถามพนักงาน

2) เครื่องมือ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างผู้บริหารและพนักงานสายการบินต้นทุนต่ำ และแบบสอบถามออนไลน์บุคลากรในธุรกิจสายการบินต้นทุนต่ำ

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์ผู้บริหารและพนักงานสายการบินต้นทุนต่ำที่เกี่ยวข้อง และการแจกแบบสอบถามบุคลากรสายการบินต้นทุนต่ำแบบออนไลน์ด้วย Google Form

4) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจะดำเนินการโดยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์แบบเนื้อหา (Content Analysis) สำหรับการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยค่าสถิติต่าง ๆ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance: ANOVA) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของบุคลากรที่มีต่อความผูกพันองค์กรสายการบินต้นทุนต่ำภายหลังจากโรคระบาดโควิด-19

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรในธุรกิจสายการบินต้นทุนต่ำในประเทศ (Low-Cost Carrier: Domestic Airline) งานวิจัยนี้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม คือ ได้แก่ ผู้บริหาร 3 สายการบิน ได้แก่ สายการบินนกแอร์ สายการบินไทยแอร์เอเชีย และสายการบินไทยไลอ้อนแอร์ สายการบินละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 6 คน โดยกำหนดเกณฑ์คัดเข้าของกลุ่มตัวอย่าง (Inclusion Criteria) คือเป็นผู้บริหารระดับต้น กลาง หรือสูง และจากหน่วยงานต่าง ๆ ในองค์กร และพนักงาน 3 สายการบิน สายการบินละ 5 คน คือเป็นพนักงานจากหน่วยงานต่าง ๆ ในองค์กร โดยเฉพาะแผนกภาคพื้นและแผนกบนเครื่องบิน รวมทั้งสิ้นจำนวน 15 คน โดยทำการเลือกแบบสะดวกตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อศึกษาและทำการสัมภาษณ์

การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรในธุรกิจสายการบินต้นทุนต่ำในประเทศไทย ซึ่งไม่ทราบจำนวนของประชากร (Cochran, 1977) ทำการเก็บข้อมูลบุคลากรสายการบินต้นทุนต่ำในประเทศ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ 5% และสัดส่วนของลักษณะที่สนใจ ในประชากรเท่ากับ 0.45 (กำหนดให้จำนวนบุคลากรสายการบินต้นทุนต่ำที่รับรู้ความปลอดภัย 450 คน จากจำนวนบุคลากร สายการบินต้นทุนต่ำในประเทศ 1,000 คน) จำนวน 380 ตัวอย่าง โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non probability Sampling) โดยใช้ในการเลือกตัวอย่างวิธีโควต้า (Quota Sampling) ซึ่งแบ่งเป็น 3 สายการบิน สายการบินละประมาณ 130 คน และทำการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) เพื่อสอบถามพนักงาน

2) เครื่องมือ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างผู้บริหารและพนักงานสายการบินต้นทุนต่ำ และแบบสอบถามออนไลน์บุคลากรในธุรกิจสายการบินต้นทุนต่ำ

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์ผู้บริหารและพนักงานสายการบินต้นทุนต่ำที่เกี่ยวข้อง และการแจกแบบสอบถามบุคลากรสายการบินต้นทุนต่ำแบบออนไลน์ด้วย Google Form

4) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจะดำเนินการโดยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์แบบเนื้อหา (Content Analysis) สำหรับการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยค่าสถิติต่าง ๆ ได้แก่ ค่าร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance: ANOVA) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อเสนอแนะแนวทางการสร้างความปลอดภัยของบุคลากรสายการบินต้นทุนต่ำภายหลังจากโรคระบาดโควิด-19 โดยดำเนินการดังนี้

- 1) สัมภาษณ์/สอบถามกลุ่มตัวอย่างตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 และ 2
- 2) นักวิจัยเป็นผู้สรุปข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยที่รวบรวมมา แล้วเสนอแนะเพิ่มเติม

3.4 หลักจริยธรรมการวิจัยในคน

งานวิจัยนี้ได้พิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัย (Ethical consideration) โดยวิเคราะห์ตามหลักจริยธรรมการวิจัยในคน 3 ข้อ ได้แก่ หลักความเคารพในบุคคล (Respect for person) โดยการขอความยินยอมจากผู้ที่เป็นกลุ่มประชากร เป้าหมายของการวิจัย ให้เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครในการวิจัย หลักการให้ประโยชน์ไม่ก่อให้เกิดอันตราย (Beneficence/Non-maleficence) โดยระบุว่าอาสาสมัครจะได้รับประโยชน์หรือไม่ ประโยชน์อะไร หรือประโยชน์อื่น ๆ อาจเกิดความเสียหายอะไรต่ออาสาสมัคร ผู้วิจัยจะเก็บรักษาความลับของอาสาสมัคร โดยในแบบบันทึกข้อมูลจะไม่มีการระบุถึงตัวอาสาสมัคร และหลักความยุติธรรม (Justice) คือ มีเกณฑ์การคัดเลือกและออกชัดเจน ไม่มีอคติมีการกระจายประโยชน์ และความเสี่ยงอย่างเท่าเทียมกันโดยวิธีการสุ่ม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยในขั้นตอนการทดลองกับอาสาสมัคร การเก็บข้อมูลหลังจากข้อเสนอโครงการวิจัยได้รับการพิจารณารับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2564 ดังภาคผนวกที่ 7

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา โดยแยกตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของบุคลากรสายการบินต้นทุนต่ำภายหลังจากโรคระบาดโควิด-19

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของบุคลากรที่มีต่อความผูกพันองค์กรสายการบินต้นทุนต่ำภายหลังจากโรคระบาดโควิด-19

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

(1) **แบบสอบถามออนไลน์บุคลากรในธุรกิจสายการบินต้นทุนต่ำ** เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นบุคลากรในธุรกิจสายการบินต้นทุนต่ำ เพื่อศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ 2 ลักษณะของคำถามมีทั้งคำถามปลายปิดและคำถามปลายเปิดแบบสอบถามประกอบด้วย 5 ส่วน ดังภาคผนวกที่ 3 ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ตำแหน่งงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลการรับรู้ต่อความปลอดภัยในการทำงานของบุคลากรสายการบินต้นทุนต่ำภายหลังจากการระบาดของโรคระบาดโควิด-19 เป็นคำถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีคำถามทั้งหมด 21 ข้อ ตามกรอบแนวคิดที่ได้จากการบูรณาการแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานของบุคลากรสายการบินต้นทุนต่ำภายหลังจากการระบาดของโรคระบาดโควิด-19 เป็นคำถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีคำถามทั้งหมด 27 ข้อ ตามกรอบแนวคิดที่ได้จากการบูรณาการแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรสายการบินต้นทุนต่ำภายหลังจากการระบาดของโรคระบาดโควิด-19 เป็นคำถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีคำถามทั้งหมด 19 ข้อ ตามกรอบแนวคิดที่ได้จากการบูรณาการแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมความปลอดภัยของบุคลากรสายการบินต้นทุนต่ำภายหลังจากการระบาดของโรคระบาดโควิด-19 เป็นการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เป็นคำถามแบบปลายเปิด

การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามดังภาคผนวกที่ 6 ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่เรียบเรียงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการท่องเที่ยวจำนวน 3 คน รายชื่อแสดงในภาคผนวก เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรง และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ เพื่อขอคำแนะนำสำหรับปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมในการนำไปเก็บข้อมูลจริง

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบหาความเชื่อมั่น โดยนำไปทดลองใช้กับผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ใช้วิธีการหาค่าความเชื่อมั่นแบบความสอดคล้องภายใน ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of Alpha) ของ ครอนบาค (Cronbach)

จากผลการทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคในประเด็นคำถามที่ใช้ในการวิจัยจากการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแทนของบุคลากรในธุรกิจสายการบินต้นทุนต่ำในประเทศ (Low-Cost Carrier: Domestic Airline) จำนวน 30 คน พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานมีค่าเท่ากับ 0.960 การรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานมีค่าเท่ากับ 0.960 และความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรมีค่าเท่ากับ 0.960 เช่นกัน ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.700 อธิบายได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน การรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน และความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากร สามารถอธิบายปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรสายการบินต้นทุนต่ำภายหลังการระบาดของโรคระบาดโควิด-19 โดยการได้รับความรู้จากการชมนิทรรศการ การประชุมชี้แจงประจำเดือน และการปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีโดยจะไม่ปฏิบัติตนให้เกิดความเสียหายมาถึงองค์กรนั้นมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคสูงสุดคือ 0.962 ส่วนค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคต่ำสุดคือ 0.959 นั้นมีหลายปัจจัยด้วยกันเช่น การเสริมประสิทธิภาพการทำงานภายในของบุคลากร การจำกัดจำนวนบุคคลเข้าสถานที่ทำงาน การทำงานในที่พำนักอาศัย การจัดสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงาน เพื่อลดความแออัด เป็นต้น

ในการหาความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ที่ค่าระดับความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรสายการบินต้นทุนต่ำภายหลังการระบาดของโรคระบาดโควิด-19 เท่ากับ 0.961 ซึ่งถือได้ว่าอยู่ในระดับดีมาก หมายถึง แบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจริงได้

(2) **แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างผู้บริหารและพนักงานสายการบินต้นทุนต่ำ** เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structure Interview) ผู้บริหารและพนักงานสายการบินต้นทุนต่ำ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรสายการบินต้นทุนต่ำภายหลังการระบาดของโรคระบาดโควิด-19 ตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 และ 2 โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่เรียบเรียงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการท่องเที่ยวจำนวน 3 คน รายชื่อแสดงในภาคผนวก เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรง และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ เพื่อขอคำแนะนำสำหรับปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมในการนำไปเก็บข้อมูลจริง

3.6 การเก็บและรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยนี้โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.6.1 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นแหล่งข้อมูลที่ผู้วิจัยไปทำการรวบรวม (Compilation) เพื่อนำมาวิเคราะห์ในประเด็นที่ต้องการศึกษา โดยได้มาจากการค้นคว้าตำรา หนังสือ เอกสาร รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรสายการบิน

3.6.2 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูล (Collection) ดังนี้

(1) **การสำรวจ** โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือบุคลากรสายการบินต้นทุนต่ำในประเทศไทย โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามออนไลน์ด้วย Google Form จำนวน 400 คน ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2564 ถึง มิถุนายน 2565 เมื่อนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างทำการตอบครบแล้ว จึงนำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ได้แบบสอบถามจำนวน 390 คน จากนั้นจึงทำการลงรหัสข้อมูลเพื่อเตรียมนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

(2) **การสัมภาษณ์** ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารและพนักงานของสายการบินต้นทุนต่ำในประเทศไทย ผู้วิจัย ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. E-mail ติดต่อบุคคลที่ประสงค์จะขอสัมภาษณ์ แนะนำคณะผู้วิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัย ในวันและเวลาการสัมภาษณ์
2. ส่งหัวข้อหรือประเด็นที่จะสัมภาษณ์ให้ผู้ที่จะให้สัมภาษณ์ทาง E-mail
3. ดำเนินการสัมภาษณ์ออนไลน์ และบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ ระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน 2565
4. การสัมภาษณ์ทั้งหมดมีความสั้นยาวแตกต่างกัน การสัมภาษณ์ใช้เวลาโดยเฉลี่ยประมาณ 60 นาทีต่อคน
5. สรุปลักษณะตัวอย่างที่ทำการสัมภาษณ์ทั้งหมด 19 คน เป็นผู้บริหารจำนวน 6 คน และพนักงานจำนวน 13 คน ขาดไปจากที่กำหนด 2 คน เนื่องจากครบระยะเวลาเก็บข้อมูลที่กำหนด รายละเอียดแสดงในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 จำนวนตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์

สายการบิน	ผู้บริหารจำนวน (คน)	พนักงานจำนวน (คน)
สายการบินนกแอร์	2	5
สายการบินไทยแอร์เอเชีย	2	3
สายการบินไทยไลอ้อนแอร์	2	5
รวม	6	13

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.7.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ภายหลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้วจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยค่าสถิติต่าง ๆ ได้แก่ ค่าร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance: ANOVA) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ 2

เกณฑ์สำหรับการแปลความ

ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.21 - 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.41 - 4.20	”	เห็นด้วยมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.61 - 3.40	”	เห็นด้วยปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.81 - 2.60	”	เห็นด้วยน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	”	เห็นด้วยน้อยที่สุด

นอกจากนี้ การวิเคราะห์ตัวแปรปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรสายการบินต้นทุนต่ำภายหลังการระบาดของโรคระบาดโควิด-19 ด้วยการวิเคราะห์ถดถอย เชิงเส้นตรงแบบพหุ (Multiple Linear Regression) เพื่อพยากรณ์แนวโน้ม โดยใช้หลักสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลความถูกต้องของตัวแปรต่าง ๆ และความเป็นไปได้ของแบบจำลอง

3.7.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการศึกษาด้วยวิธีปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นผู้บริหารสายการบินต้นทุนต่ำ และพนักงานสายการบินต้นทุนต่ำประกอบด้วย ฝ่ายภาคพื้นดิน ฝ่ายต้อนรับบนเครื่องบิน จากสายการบินต้นทุนต่ำที่ให้บริการภายในประเทศ ได้แก่ สายการบินนกแอร์ สายการบินไทยแอร์เอเชีย และสายการบินไทยไลอ้อนแอร์ โดยมีเนื้อหาในการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย 2 กลุ่มคือผู้บริหารและพนักงาน ได้แก่
  - 1) ชื่อ-นามสกุลของผู้ให้สัมภาษณ์
  - 2) ตำแหน่งงาน
  - 3) สังกัดหน่วยงานของผู้ให้สัมภาษณ์ รายละเอียดแสดงในภาคผนวก

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของบุคลากรที่มีต่อความผูกพันต่อองค์การสายการบินต้นทุนต่ำภายหลังจากการระบาดของโรคระบาดโควิด-19 ได้แก่

2.1 สายการบินมีการกำหนดนโยบายด้านความปลอดภัยขององค์การต่อบุคลากรอย่างไร

2.2 สายการบินมีการให้ความรู้ด้านความปลอดภัยขององค์การต่อบุคลากรอย่างไร

2.3 สายการบินมีการให้ข้อมูลข่าวสารด้านความปลอดภัยขององค์การต่อบุคลากรอย่างไร

2.4 สายการบินมีการส่งเสริมหรือจูงใจด้านความปลอดภัยขององค์การต่อบุคลากรอย่างไร

2.5 ทศนคติด้านการบริหารเกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัยในการทำงานขององค์การอย่างไร

2.6 การรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรสายการบินต้นทุนต่ำภายหลังจากการระบาดของโรคระบาดโควิด-19 หรือไม่ อย่างไร

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของบุคลากรสายการบินต้นทุนต่ำภายหลังจากการระบาดของโรคระบาดโควิด-19 ได้แก่

3.1 ปัจจัยด้านงานที่มีผลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของบุคลากรสายการบินต้นทุนต่ำภายหลังจากการระบาดของโรคระบาดโควิด-19

3.2 ปัจจัยด้านสุขภาพที่มีผลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของบุคลากรสายการบินต้นทุนต่ำภายหลังจากการระบาดของโรคระบาดโควิด-19

3.3 ปัจจัยด้านสถานที่ทำงานที่มีผลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของบุคลากรสายการบินต้นทุนต่ำภายหลังจากการระบาดของโรคระบาดโควิด-19

3.4 ปัจจัยด้านการเงินที่มีผลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของบุคลากรสายการบินต้นทุนต่ำภายหลังจากการระบาดของโรคระบาดโควิด-19

3.5 ปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของบุคลากรสายการบินต้นทุนต่ำภายหลังจากการระบาดของโรคระบาดโควิด-19

3.6 ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของบุคลากรภาคพื้นดินและบุคลากรต้อนรับบนเครื่องบิน มีผลกระทบแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการสร้างความปลอดภัยในการทำงานของบุคลากรสายการบินต้นทุนต่ำ

3.8 การตรวจสอบข้อมูล

การวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้เทคนิคการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation Technique) กล่าวคือเมื่อได้เก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Triangulation Technique) คือ การใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่แตกต่างกันสำหรับรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน สำหรับงานวิจัยชิ้นนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ การแจกแบบสอบถาม และศึกษาข้อมูลจากเอกสารประกอบด้วย ดังภาคผนวกที่ 3-5